

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vniuers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

16 De actio[n]ib[us], quae oriunt[ur] ex locatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

dolo, vel culpa sua lata, aut leui, subducitur merces. *l. Si famulus. ff. Locati. Et l. Edilis. ff. de Edilit. editio.*

Secundo queritur, An si quis operas suas locauerit ea conditione, vt inseruiat certa alicui familiae, vt puta Canonico Collegio, vel Monachorum conuentui, debeat augeri merces; si numerus personarum in illa familia creuerit? Exempla gratia: inseruit Chirurgus, vel Medicus certo Religiosorum monasterio, & postea lapsu temporis auctus est numerus Religiosorum; Queritur, An sit augenda merces? Respondeo, si locauerit operas suas ad lauanda vestimenta, ad coquendum panem, gratia totius familiae, quae certo numero hominum constat, nimirum triginta, aucto, vel dimiuto, augenda est, vel diminuenda merces. Si autem inseruiat familiae, quae certum numerum personarum non habet; quia nunc plurius, vel paucioribus constat, non eo ipso quo plures, paucioresque sunt homines in illa familia, augenda est, vel minuenda merces. Abbas in cap. Quarto, de censibus. At vero si nimum aut creuerit, aut decrescat numerus familiae, contentanem rationi est, vt merces augeatur, vel minuat, ne plus aequo qui locauit operas, aut qui conduxit, oneretur. Quid si Titius v. g. cum Caio pactus fuerit, vt certa mercede in perpetuum molat triticum gratia familiae, & haeredum ipsius Titii, An si cursu temporis, haeredes Titii multiplicati fuerint, sit merces augenda? Negant quidam; quia inter ipsos contentum, vt certa mercede in perpetuum Caius triticum moleret. Sed certe ratio ipsa videtur postulare, vt plus mercedis addatur; quia Caius non videtur talem calum cogitasse.

Tertio queritur, An Dominus possit mercedem subducere, & subtrahere, si famulus, qui ei locauit operas, in morbum incidat? De hac quaestione Siluest. in verb. Familia num. 4. & Ang. in eod. verb. vbi reserantur communem esse sententiam, qua sequuntur Ioan. Andr. Ant. Burr. Ioan. Imola, & Panorm. in cap. 1. De clerico egrotante, conductorem mercedem locatori non debere, ex l. Si vno. ff. Item eum quidam. ff. Locati. Et Glossa in l. In rebus. ff. Commodati. Et in l. ult. ff. Idem iuris. ff. Ad legem Rhodiam, de tactu. At vero Innocent. in cap. Propter sterilitatem, de locato, & Gemianus lib. 1. De cleric. non residentib. in sexto, & Salic. in l. Licet. C. De locato affirmant, tempore infirmitatis famulo mercedem debere.

Sed dicendum existimo in primis, si inter famulum, & Dominum aliquid de mercede actum fuerit, id esse seruandum. Secundo, si consuetudo gentis, prouinciae, vel populi sit, vt famulo egrotanti merces non subtrahatur, standum est consuetudini. Tertio, si nil actum fuerit, nec appareat consuetudo, Dominus famulo in morbum lapsu non mercedem, sed alimenta, & impensas necessarias debet; quia merces soluitur ob operas quotidianas.

***

Quibus modis locatio finiatur.

CAPVT XV.

FINITO tempore locationis conductores, vel eorum haeredes, inuiti renneri nequeunt. *l. Inuicis. C. De locato.* Item neque fideiussor eorum. *l. Si eum Hermes. C. De locato.* Locatores itidem eidem conductori, vel alteri locare minimè coguntur. *l. Ne cui. C. De locato.*

Finitur Primo, ac desinit locatio, seu potius dissoluitur consensu vtriusque, locatoris, & conductoris. *l. Nihil tam naturale ff. De Regul. iuris.* Secundo, finitur lapsu temporis, ad quod res locata est. Tertio, si res locata omnino pereat, quia locatio sine re minimè consistit.

Quid si plures res locatae fuerint, & plures mercedes constitutae, vnico tamen contractu; tunc ne, earum vna perempta, finita locatio censeri debebit? Respondeo, finiri locationem ex parte; quia quando sunt plures mercedes, plures quoque videntur locationes, nisi aliter, vel consuetum, vel actum fuerit. Si autem vnica merces fuerit, quamuis plures res, pro vnica locatione habetur, ac proinde re pereunte, cessat quoque locatio.

Quid itidem si plures res locatae fuerint, & inter eas vna fuerit aliena, & illa euicta? Respondeo, desinere, ac finiri tunc locationem; quia si rem alienam esse sciret conductor, non iam vtrique conduxisset. Quarto finitur locatio morte eius; qui rem locauit. *l. Locati;* quia voluntas cuiusque morte finitur.

Queres, an renouetur aliquando locatio sola patientia, & taciturnitate locatoris? Renouatur aliquando. *l. Item queritur. ff. qui impleto. ff. Locati. Et l. Qui ad certum. ff. eodem tit. vt si locauerim tibi domum meam ad annum, & anno finito, cum in eadem domo permaneam, ego sciens taceo, eo ipso videor iterum locare ad annum. Quid si locauerim ad triennium? Verum singulis annis transactis, si sciens patior te in eisdem aedibus permanere, eo ipso iterum loco ad tres annos? Respondeo, minimè, vt in eadem lege dicitur.*

De actionibus, quae oriuntur ex locatione.

CAPVT XVI.

DVAE actiones ex locatione nascuntur, videlicet actio ex locato, & conuenit locatori aduersus conductorem, vt soluat mercedem: quod si non fecerit, soluat etiam vsuras. *l. Praes. C. De Locato.* & vt resarciat damna, quae dolo, vel culpa conductoris passa res est. Altera actio est ex conducto, quae conuenit conductori contra locatorem, vt praeter rem locatam, & quicquid interest conductoris, si per locatorem steterit, quo minus res locata videretur, & fruatur.

FINIS LIBRI OCTAUI.